

Forensische psychologie (H002159)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 4.0 **Studietijd 120 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 2) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Verbeke, Lize	PP07	Verantwoordelijk lesgever
De Clercq, Barbara	PP07	Medelesgever
Van Hiel, Alain	PP07	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodssessie
Master of Science in de psychologie(afstudeerrichting klinische psychologie)	4	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Forensische Psychologie, Rechtspsychologie, Criminologische Psychologie

Situering

Deze cursus is een keuzevak in de master klinische psychologie. Inhoudelijk draagt deze cursus bij tot het verwerven van multidisciplinaire kennis over crimineel gedrag. De specifieke doelstellingen van dit vak beogen het verwerven van inzicht in de wijze waarop de psychologie de rechtsgeleerdheid kan aanvullen.

De cursus biedt verdiepende inzichten aan, en bouwt onder meer verder op thema's behandeld in vakken uit de bachelorjaren, zoals Sociale Psychologie, Persoonlijkheidspsychologie en Inleiding tot modellen in de klinische psychologie.

Inhoud

De cursus bestaat uit 3 luiken.

In Deel I gaan we aan de slag met de onderliggende mechanismen van verschillende vormen van antisociaal/gewelddadig/afwijkend gedrag (bv. seksueel geweld, partnergeweld, radicalisering). Deze worden belicht vanuit biopsychosociale theorieën en verklaringsmodellen met aandacht voor biologische (bv. neurologische afwijkingen), psychologische (bv. persoonlijkheidskenmerken) en sociale risicofactoren (bv. omgevingsinvloeden). Binnen verschillende vormen van antisociaal gedrag wordt hierbij expliciet een ontwikkelingsperspectief genomen, waarbij aandacht is voor vroegdetectie en verschillende ontwikkelingspaden van antisociaal gedrag.

In Deel II focussen we op daderbegeleiding. Hier worden de huidige toonaangevende modellen (het Risk-Needs-Responsivity (RNR) en Good Lives Model (GLM)) besproken en hun implicaties voor processen van risicotaxatie en -management en behandeling toegelicht. Hier is tevens ook een werkcollege voorzien, waarin de toepassing van risicotaxatie op een casus centraal staat.

Deel III tenslotte belicht aspecten uit de Rechtspsychologie, waarbij we focussen op hoe psychologische processen (vb. geheugen, perceptie, sociale druk) een rol kunnen spelen in de rechtsvoering. Onder meer verhoortechnieken, valse bekentenissen en de betrouwbaarheid van getuigenverklaringen komen hier aan bod.

Bij elk van deze delen besteden we ruim aandacht aan de toepassing van deze inzichten in de praktijk. Hiertoe worden verschillende gastsprekers uit uiteenlopende forensische contexten (bvb. politie, forensische psychiatrie,...)

uitgenodigd om de vertaling naar de praktijk te maken.

Begincompetenties

Met succes gevolgd hebben van de opleidingsonderdelen verbonden aan 'Blok 2: Modellen in de psychologie' of de er in beoogde competenties op een andere manier verworven hebben.

Eindcompetenties

- 1 Onderliggende mechanismen en ontwikkelingsprocessen van verschillende vormen van crimineel gedrag kunnen toelichten.
- 2 Verschillende modellen over verschillende vormen van crimineel gedrag met elkaar in verband kunnen brengen.
- 3 Kennis hebben van toonaangevende modellen en diagnostische instrumenten in daderbegeleiding.
- 4 Kunnen onderbouwen hoe psychologische processen een rol spelen tijdens verhoorsituaties.
- 5 Kunnen onderbouwen hoe theoretisch forensisch psychologische kaders zich vertalen in de praktijk van de forensisch psycholoog.
- 6 Theoretische inzichten kunnen toepassen op forensische gevalsstudies.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

De theorie wordt tijdens hoorcolleges gegeven. De theorie wordt toegelicht aan de hand van praktijkvoorbeelden, casusbesprekingen en oefeningen. Ook verschillende gastcolleges door mensen uit het forensische werkveld zijn voorzien. Daarnaast wordt er ook een werkcollege georganiseerd waarin studenten actief aan de slag gaan met het toepassen van risicotaxatie op een fictieve casus.

Alle hoorcolleges worden opgenomen. Deze opname wordt na de les ter beschikking gesteld voor alle studenten. Het werkcollege wordt niet opgenomen.

Studiemateriaal

Type: Syllabus

Naam: Het belang van individuele verschillen binnen een forensisch (ontwikkelings)psychologisch kader. Capita Selecta uit "Persoonlijkheid in context en ontwikkeling"(De Clercq, 2027). Borgerhoff & Lamberigts – Owl Press. ISBN nummer: 9789493547469

Richtprijs: € 35

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Nee

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Bijkomende info: Dit boek vormt leerstof bij verschillende hoorcolleges waarin individuele verschillen aan bod komen vanuit enerzijds een ontwikkelingspsychologisch forensisch perspectief en anderzijds vanuit de link tussen bepaalde maladaptieve trekken en delictpleging.

Type: Handouts

Naam: Slides van de lessen - zelf af te printen door de student

Richtprijs: € 15

Optioneel: nee

Beschikbaar op Ufora : Ja

Referenties

Bartol, C.R., & Bartol, A.M. (2012). Introduction to Forensic Psychology: Research and application. SAGE Publications.

Degrauwe, S., Dierckx, K., Van Bulck, V., Gouwy, M.-C., Verbeke, L., Vergauwe, J.,
(Voorstel)

& De Clercq, B. (2024). Goodenough care? How patients' perception of counselor's professional skills relate to everyday life in forensic longstay units. *Journal of Psychiatric Practice*, 30(4), 284–291. <https://doi.org/10.1097/PRA>.
000000000000079

Goethals, K., De Boeck, M., Dilliën, T., Huys, W., & Nuyts, A. (Eds.). (2020). *Handboek behandeling van seksueel afwijkend gedrag*. Gompel & Svacina.

Raes, J., Dierickx, S., Verbeke, L. & Verhage, A., (2025). Navigating the Complexity of Gender-Based Violence: A Scoping Review, *Law & Criminology Journal* 2(1), 22-39. doi: <https://doi.org/10.21825/lcj.94082>

Verbeke, L., Dierickx, S., Groenen, A., Verhage, A., De Vocht, L., Raes, J., Glowacz, F., & Oger, N. (2026). *Ervaringen van vrouwen en mannen met gendergerelateerd geweld in België*. Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Contact tijdens de les; Interactieve ondersteuning via Ufora; Persoonlijk op afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

TOELICHTING PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

Examen met meerkeuzevragen en open vragen ter evaluatie van de leerinhouden uit de hoorcolleges en het werkcollege.

TOELICHTING NIET PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

Deelname aan en participatie tijdens het werkcollege is verplicht. Wanneer men het werkcollege niet bijwoont en/of niet participeert, kan men niet slagen voor dit opleidingsonderdeel. Er wordt een inhaalwerkcollege georganiseerd voor studenten die wettig afwezig waren.

Eindscoreberekening

Alle punten (100%) zijn te behalen op het schriftelijk examen. De eindscore voor dit vak is de score die behaald wordt op het examen.

Faciliteiten voor werkstudenten

Werkstudenten krijgen via het leerplatform toegang tot alle online documenten. Zij nemen deel aan het werkcollege en het schriftelijk examen.